29/04/2023

Προκόπης Παυλόπουλος: «Σπύρος Μουστακλής: Ο σύγχρονος «Νεομάρτυρας της Δημοκρατίας»

/ Ιστορία - Εθνικά Θέματα

Κατά την Εκδήλωση Μνήμης για τον Σπύρο Μουστακλή, που πραγματοποιήθηκε στην γενέτειρά του, την Ιερά Πόλη του Μεσολογγίου, ο τέως Πρόεδρος της Δημοκρατίας, Ακαδημαϊκός και Επίτιμος Καθηγητής της Νομικής Σχολής του ΕΚΠΑ κ. Προκόπιος Παυλόπουλος μίλησε με θέμα «Σπονδή στην Μνήμη του «Νεομάρτυρα της Δημοκρατίας» Σπύρου Μουστακλή».

Ο κ. Προκόπης Παυλόπουλος επισήμανε, μεταξύ άλλων, τα εξής:

«Στον γενέθλιο Τόπο του, στην Ιερά Πόλη του Μεσολογγίου, αποτίουμε σήμερα φόρο τιμής στην μνήμη του «*Νεομάρτυρα της Δημοκρατίας*» Σπύρου Μουστακλή. Λίγες ημέρες μετά την Επέτειο της Ηρωικής Εξόδου, που σηματοδότησε μια κορυφαία και καθοριστική στιγμή για την ευόδωση της Εθνεγερσίας του 1821 και, συνακόλουθα, για την ίδρυση του Νεώτερου Ελληνικού Κράτους, ας αφιερώσουμε αυτή την εκδήλωση ως πνευματική σπονδή στην μνήμη του σύγχρονου «*Ελεύθερου Πολιορκημένου*», ο οποίος με τον ηρωικό αλλά και μαρτυρικό βίο του μας θυμίζει -και θα μας θυμίζει στο διηνεκές- ότι «

το Μεσολόγγι ζει».

Ι. Ο βίος -και χρησιμοποιώ κατά κυριολεξία τον όρο αυτό αντί εκείνου της ζωής- του Σπύρου Μουστακλή υπήρξε ένας συνεπής και αδιάλειπτος αγώνας για την υπεράσπιση της Ελευθερίας και της Δημοκρατίας στην Πατρίδα μας. Ένας αγώνας, με τον οποίο ο Σπύρος Μουστακλής απέδειξε, πέραν των άλλων, ότι η υπεράσπιση αυτή αφενός δεν είναι μονοπώλιο κανενός. Και, αφετέρου, υπερβαίνει, προδήλως, πολιτικά κόμματα και πολιτικές ιδεολογίες διότι αποτελεί βασική συνισταμένη της υπαρξιακής, κυριολεκτικώς, ιδιοσυστασίας του Έθνους των Ελλήνων κατά την επί χιλιετίες ιστορική διαδρομή του.

Α. Ο Σπύρος Μουστακλής γεννήθηκε στο Μεσολόγγι, το 1926. Επέλεξε συνειδητά την στρατιωτική σταδιοδρομία, μέσω της Στρατιωτικής Σχολής Ευελπίδων, από την οποία αποφοίτησε το 1948. Τίμησε ως το τέλος του βίου του τόσο το έμβλημα της Στρατιωτικής Σχολής Ευελπίδων -το του Σόλωνος- «*άρχεσθαι μαθών, άρχειν επιστήσει*», όσο και την ρήση εκείνη που αποδίδει την αυθεντική έννοια των Ευελπίδων, κατά Θουκυδίδη (Ιστορίαι, 1.70.3), «*παρά δύναμιν τολμηταί, παρά γνώμην κινδυνευταί και εν τοις δεινοίς ευέλπιδες*». Και αυτό, διότι πολύ πριν την αποφοίτησή του, μεταξύ 1943-45, ως εθελοντής στην αντιστασιακή Οργάνωση ΕΔΕΣ του Ναπολέοντος Ζέρβα πήρε μέρος -και διακρίθηκε επανειλημμένως- στις μάχες εναντίον των Ιταλών και των Γερμανών, ήτοι στον αγώνα κατά του φασισμού και του ναζισμού. Μετά την Απελευθέρωση και την τραγωδία του Εμφύλιου Πολέμου, ο Σπύρος Μουστακλής πήρε επίσης μέρος, ως υπολοχαγός πλέον, και στον πόλεμο της Κορέας, κατά τον οποίο οι Έλληνες μαχητές έγραψαν τις δικές τους λαμπρές αγωνιστικές σελίδες.

Β. Κατά την διάρκεια της επτάχρονης -εθνοκτόνου, όπως έδειξαν «*τα έργα και οι ημέρες της*»- δικτατορίας 1967-1974, στράφηκε ευθύς εξαρχής εναντίον των πραξικοπηματιών και κορύφωσε τον Αντιδικτατορικό του Αγώνα συμμετέχοντας στο Κίνημα του Ναυτικού. Συνελήφθη στις 22 Μαΐου 1973 και έμεινε κρατούμενος στο κολαστήριο του ΕΑΤ-ΕΣΑ, βασανιζόμενος έως τις 27 Μαΐου 1973, οπότε και διακομίσθηκε στο 401 Γενικό Στρατιωτικό Νοσοκομείο Αθηνών, δίχως όμως εκεί να του παρασχεθεί ουσιαστική νοσηλεία. Η Οικογένειά του αγνοούσε τα πάντα για την τύχη του επί 47 ολόκληρες ημέρες. Το μαρτύριο του βασανισμού του από τα δειλά και μίσθαρνα όργανα της Χούντας τον άφησε δια βίου ανάπηρο. Του προσέδωσε όμως, κατά δίκαιη ιστορική κρίση, την καθολική αναγνώρισή του ως «*Νεομάρτυρα της Δημοκρατίας*».

Κατάφερε, ύστερα από πολλές προσπάθειες, να σταθεί όρθιος και να βαδίσει, δυστυχώς όχι και να μιλήσει. Όμως μπορεί να μην μιλούσε με το στόμα, μιλούσε, και μάλιστα μ' «*εκκωφαντικό*» τρόπο, με την ανυπέρβλητα διεισδυτική ματιά του, κάποιες φορές με τον ανελέητο «*βρυχηθμό*» του μαρτυρικού Αγωνιστή και, κατ' εξοχήν, με το παράδειγμά του, ως το τέλος της ζωής του, στις 28 Απριλίου 1986. Η Πολιτεία, ως ελάχιστη αναγνώριση της Εθνικής προσφοράς του, του απένειμε τον βαθμό του Αντιστρατήγου. Το Κέντρο Νεοσυλλέκτων (2/39 Σύνταγμα Ευζώνων) στο Μεσολόγγι φέρει το όνομά του και η εκεί προτομή του συμβολίζει, διαχρονικώς, ένα μέρος της αιωνιότητας που του αναλογεί. Πλειάδα δρόμων, σε κάθε γωνιά της Ελλάδας, φέρουν το όνομά του, ακριβώς για να «*δείχνει τον δρόμο* » στις γενιές που έρχονται ως προς το πώς πρέπει να υπερασπιζόμαστε, χωρίς εκπτώσεις, την Πατρίδα, την Ελευθερία και την Δημοκρατία. Με αυτό τον τρόπο ο Σπύρος Μουστακλής αναδείχθηκε και «*οδοδείκτης Εθνικού Χρέους*».

ΙΙ. Από εδώ, την Ιερά Πόλη του Μεσολογγίου, γενέθλιο τόπο του Σπύρου Μουστακλή, του σύγχρονου «*Ελεύθερου Πολιορκημένου*», ας θυμηθούμε τους « *Ελεύθερους Πολιορκημένους*» του Εθνικού μας Ποιητή, του Διονυσίου Σολωμού. Επιλέγω, έστω και κάπως «*αυθαίρετα*», ορισμένα «*σπαράγματα*» από το Β΄ Σχεδίασμα των «*Ελεύθερων Πολιορκημένων*», διότι πιστεύω ακράδαντα ότι εκφράζουν, στο ακέραιο, τον Αγώνα του Σπύρου Μουστακλή και την «*διδαχή* » που μας κληροδοτεί μέσ' από αυτούς:

Α. «*Όλοι σαν ένας, ναι, χτυπούν, όμως εσύ σαν όλους*» (29).

Β. «*Πάντ' ανοιχτά, πάντ' άγρυπνα, τα μάτια της ψυχής μου*» (36).

Γ. «*Με φουσκωμένα τα πανιά, περήφανα κι ωραία*» (53).

Καταλήγω επισημαίνοντας το τι μας διδάσκει, εν τέλει, μέσ' από τους στίχους του Διονυσίου Σολωμού ο Σπύρος Μουστακλής, παραφράζοντας, δίχως ν' αλλοιώνω την ουσία του, το «*διαχρονικό*» απόφθεγμα του Ηρακλείτου: «*Μάχεσθαι χρη τον δήμον υπέρ του νόμου όκωσπερ τείχεος»:* Μας διδάσκει ότι πρωτίστως εμείς, οι Έλληνες, οι οποίοι πληρώσαμε τις δικτατορίες ακόμη και με κομμάτια του Εθνικού μας Κορμού, οφείλουμε να γνωρίζουμε πως η Δημοκρατία και η Ελευθερία είναι «*ευαίσθητα*» ανεκτίμητα αγαθά, τα οποία για ν' «*ανθίσουν*» και να « *καρπίσουν*» έχουν ανάγκη διαρκούς και άνευ όρων υπεράσπισης. Τούτο ισχύει πολύ περισσότερο στους τωρινούς ταραγμένους καιρούς μας, όταν η Δημοκρατία και η Ελευθερία κινδυνεύουν από νέους πολυάριθμους και ύπουλους -καθ' ό « *υποδόριους*» και, άρα, δυσχερώς ανιχνεύσιμους- εχθρούς. Έναντι αυτών των κινδύνων δεν μπορεί να νοηθεί ούτε εφησυχασμός, ούτε επανάπαυση ούτε, πολύ περισσότερο, οιασδήποτε μορφής υποχώρηση ή υπαναχώρηση. Η αγωνιστική δημοκρατική εγρήγορση καθίσταται, υπ' αυτούς τους όρους,

«Εθνικό Πρόταγμα» και *«Χρέος»* όλων μας.

Αιωνία η Μνήμη του Σπύρου Μουστακλή.»